

Inventarisatie Dodaars op de Brabantse Wal: de stand op 27 april 2020

Hidde Bult

Een klein aantal leden is al een maand heel actief bezig met het opsporen van broedparen van Dodaarzen op de Brabantse Wal. Op 10 april werd de datumgrens gepasseerd en daarna telden waarnemingen van balts of nestbouw als een geldig territorium. Tot vandaag 27/4 hebben we 37 broedparen gelokaliseerd op de Brabantse Wal. Waarnemingen van losse vogels of paren zonder zang mogen nog niet als broedpaar aangemerkt worden, die worden pas vanaf 30 april geldig. Maar, het is niet te verwachten daarna de stand daarna veel verder zal oplopen. De score binnen het Natura2000 reservaat Brabantse Wal (33 broedparen, tabel 1) ligt onder het instandhoudingsdoel dat leefgebieden voor 40 broedparen moet waarborgen. Dat die ondergrens niet gehaald wordt, komt wellicht door de al jaren voortdurende verdroging van de Brabantse Wal.

Het toeval (?) wil dat dit jaar vanaf half maart de droogte voor de het derde jaar op rij weer genadeloos toeslag. Zelfs na de overvloedige regenbuien in februari is er ook dit voorjaar toch weer een enorm neerslag tekort: de verdamping is tot nu toe veel sterker dan de hoeveelheid neerslag. Daardoor zien we vennen helaas in rap tempo droogvallen. Te vrezen valt dan ook dat paren weer zullen vertrekken uit hun territoria of dat het niet gaat lukken om legsels groot te brengen.

De convenanten die drinkwaterbedrijven, Provincie en natuurorganisaties afsloten ten einde de watertekorten op de Brabantse Wal aan te vullen, zijn blijkbaar bij lange na niet voldoende om de verdroging tegen te gaan. Minstens zo slecht is het dat het waterschap Brabantse Delta aan landbouwers in deze droge tijd nog altijd toestemming geeft om kwistig te beregenen. Verder heeft het waterschap weliswaar bij voorbeeld in Putte een stuw aangelegd om regenwater langer vast te houden, zodat het beter in de bodem kan doordringen. Maar, omdat die stuw permanent open staat, is de kostbare neerslag van februari en maart in razende vaart afgevoerd, zonder het water ook maar een strobreed in de weg te leggen. Dus instanties beloven wel dat er maatregelen genomen worden, maar in de praktijk gebeurt dat niet of onvoldoende.

Ook in het zeeleigebied en in laagveenpolders hebben leden naar territoria en broedparen gespeurd. Tot nu toe zijn daar 13 territoria gevonden (Tabel 2), maar daar kan de stand nog wel wat oplopen. Dat zullen we later gaan zien.

Met dank aan Sjaan, Ton, Jan en Walter. Tenslotte: als je zelf nog Dodaarzen ziet, zet die dan op waarneming.nl, dan kunnen we ze altijd terugvinden. Vul dan liefst bij gedrag de broedcode (balts / zang, broedpaar, alarm, nestbouw, jongen) in. Bij voorbaat dank voor je moeite en met beste groet,

Hidde

Tabel 1. Territoria van Dodaarzen op de Brabantse Wal in 2020.

Sovoncode telgebied / terrein	Naam ven	Terr.	Opm.
In Natura 2000			
11148 BW02: Lievensberg	Naamloos	0	
11518 BW01: Zoomland	Keutelmeer		nog geen gegevens
	Zeezuiper	1	In 2009 10pr (vlg RT)
11528 BW07: Mattemburgh-Oost	Bloempjesven	3	
	Meeven	1	
11529 BW08: Mattemburgh-West	Blaffert	1	
11530 BW09: Kooiheide	Bezinkvijver	1	
	Paardenvan	1	
11531 BW 10: Abdijbossen	Bovenven	0	
	Drieblokven	0	droog
	Moseven	3	
	Oude Wasscheven	0	droog
	Volksabdijvijvers	0	
11532 BW 11: Meiduin	Wasscheven	1	
	Boudewijn, middenven	1	
11546 GP-ZKH VOG 18 Grote Meer	Boudewijn, Lelieven	1	
	Achtermeer / Oostlob	3	slechts 20% gevuld
11547 GP-ZKH VOG 21 Kortenhoeff	Voormeer / Westlob	5	slechts 25% gevuld
	Akkerenvan	5	zie Avimap 15/04
	Bronven	0	geen 15/4 en 27/4
	Wasven-Noord	0	ad 15/4, geen 27/4
	Wasven-Zuid	1	zie 15/04 Avimap
11550 GP-ZKH VOG 20 Kleine Meer	Granaatven	0	
	Kleine Meer	0	Bijna drooggevallen
	Leemputten Noord	0	1 voor DG
	Leemputten Zuid	1	
11551 GP-ZKH VOG 19 Zwaluwmoer	Ranonkelven	0	
	Kwekerijven	0	
	Talingven	0	
Enclave Jagersrust	Zwaluwmeer	4	
	Belderven	0	
	Leemven	0	
	Moerven		wellicht 1
Totaal Natura2000 instandhoudingsdoel = 40		33	
Vliegbasis Woensdrecht	xxx		geen gegevens
Hoogerheide	Retentiebekken	2	
Vrederust	Wasven	1	
	Plas Vijverdonk	1	
De Melanen Fort de Roovere	Kanovijver, ven	0	evenmin in 2016
	Grachten	0	evenmin in 2016
Zanderijen		0	
Kleine Melanen		0	
Totaal Brabantse Wal		37	

Tabel 2. Dodaarzen in zeekleiregio en in laagveenpolders.

Sovoncode telgebied / terrein	Naam ven	Terr.	Opm.
Laagveen			
NB 1216 Noordpolder Ossendrecht	Calfvensche Kreek / Weg	1	
	Noordpolder	4	
NB 1322 Augustapolder	Sterrebos - Heereweg	1	
	Oost	2	
	West	0	
Totaal Laagveen		8	
Zeekleiregio			
NB 1112 Molenplaat	Natuurbouw West	0	
	Plasjes	0	
BR 5320 Zoommeer Oost	Molenplaatje	0	
NB 1114 Hogerwaardschor	Boskreek		Geen gegevens
NB 1115 Duintjes	Klein Markiezaat	4	
NB 1130 Kreekraksluizen	Spuibekken - Natuurbouw	0	1?, was nog ongeldig
NB 1221 Hogerwaardpolder	Kreekrestant West	2	2 pr, via wrn.nl
	Natuurbouw Midden	0	1?, was nog ongeldig
	Natuurbouw Oost	0	1?, was nog ongeldig
NB 1222 Caterspolder	Natuurbouw West	1	Maart 2 pr, niet na DG
	Plas spoorlijn	1	
NB 1222 Prins Karelpolder	Korteven plas A58	0	
Totaal Zeeklei		5	